

ZURn6310 Kvantitativní analýza obsahu

Rozsah: 1/1/0 6 kr. Ukončení z.

Vyučující: Mgr. et Mgr. Michal Tkaczyk, Ph.D.
(přednášející)

Mgr. Martina Novotná (přednášející, pomocník)

Garance: Mgr. et Mgr. Michal Tkaczyk, Ph.D.

Předpoklady: ZURn4108 Deskriptivní analýza kvantitativních dat

Limit - max. studentů: 20

Výuka: pátek, 12:00-13:40, online

Anotace

Kurz je věnován obsahové analýze, která patří mezi základní metody výzkumu médií. Obsahová analýza umožňuje generovat validní a spolehlivé zjištění týkající se většího množství komunikačních sdělení a je používána jak akademiky, tak v komerční sféře. V úvodních hodinách se studující seznámí s východisky, základním vymezením a možnostmi aplikace této výzkumné metody. V další části je kurz provede jednotlivými fázemi obsahové analýzy – od volby výzkumného tématu přes specifikaci výzkumného problému, cíle výzkumu a výzkumných otázek, formulaci hypotéz, operacionalizaci, konstrukci výzkumného souboru, tvorbu kódovacího klíče a datové matice až k nácviku kódování, základům statistického vyhodnocování dat a psaní výzkumné zprávy/empirické statě. Kurz je zaměřen na praktické znalosti – v průběhu semestru budou studující ve skupinách cvičně provádět vlastní empirický výzkum postavený na obsahové analýze. Výuka v hodinách probíhá formou krátkých přednášek, skupinových diskuzí, prezentací a praktických cvičení.

Cíle kurzu

Cílem kurzu je seznámit studující s kvantitativní obsahovou analýzou a vybavit je dovednostmi a zručnostmi tak, aby byli schopni navrhnout a zrealizovat vlastní empirický výzkum postaven na této metodě.

Výukové metody

Výukové metody v hodině zahrnují přednášky, studentské prezentace, diskuzi. Samostatná práce studentů zahrnuje systematickou a kritickou četbu odborných textů, vytváření dovedností (vypracování průběžných úkolů a odborného textu) a práci v týmu.

Studijní literatura

Studijní literatura je rozdělena na povinnou a doporučenou. Znalost obsahu povinné literatury je vstupním předpokladem pro zvládnutí praktické části kurzu. Doporučená literatura rozšiřuje základní znalosti. Literatura ke kurzu je dostupná v knihovně, nebo přes portál E-zdroje. V ostatních případech literaturu poskytne vyučující.

Distanční výuka

Tento semestr výuka bude probíhat distančně formou synchronní online výuky pomocí aplikace ZOOM. Odkaz pro připojení k online semináři je zveřejněn v interaktivní osnově předmětu. Vyučující si vyhrazuje právo na změnu aplikace v průběhu semestru. I případě distanční výuky platí čl. 9 odst. 6 a 7 Studijního řádu MU.

Podmínky absolvování kurzu

Kurz je ukončen zápočtem. Podmínky pro získání zápočtů jsou:

- účast v seminářích (je možno absentovat na 1 hodině bez udání důvodu);

- odevzdání 4 průběžných skupinových úkolů, za každý úkol je třeba získat přinejmenším 60 % bodů;
- účast na 5 týmových mini-prezentacích (je možno se nezúčastnit 1 prezentace bez udání důvodu);
- odevzdání a získání přinejmenším 60 % bodů za závěrečný úkol vypracovaný ve skupině;
- získání přinejmenším 60 % bodů v hodnocení ostatními členy týmu.

Pro všechny úkoly existuje možnost jedné opravy.

Závěrečný úkol (do 13. června)

Výzkumná zpráva shrnující výsledky cvičné obsahové analýzy vypracované v týmu. Výzkumná zpráva (v rozsahu do 2500 slov) má shrnovat výsledky analýzy a mít následující strukturu:

1. ÚVOD. Formulace výzkumného problému a cíle analýzy. Vysvětlení oborové případně společenské relevance výzkumného problému.
2. TEORETICKÁ ČÁST. Představení konceptuálního rámce. Stručné shrnutí dostupných poznatků na dané téma.
3. METODOLOGICKÁ ČÁST. Formulace výzkumné otázky a hypotéz(y). Popis metody sběru a analýzy dat. Představení zkoumaných obsahů. Popis způsobu tvorby výzkumného souboru. Operacionalizace proměnných.
4. PREZENTACE VÝSLEDKŮ. Prezentace hlavních zjištění. Formulace závěrů: odpovědi na výzkumnou otázku, zamítnutí/podržení hypotéz(y).
5. PŘÍLOHY. Kódovací kniha. Výsledky testu shody mezi kodéry.

Konkrétní zadání analýzy studenti vypracují ve skupinách v prvním průběžném úkolu. Jednotlivé aspekty analýzy (např. velikost výzkumného souboru, počet sledovaných proměnných nebo výzkumných otázek) musí být stanoveny tak, aby byl úkol realizovatelný.

Průběžné úkoly

V průběhu semestru studenti odevzdají čtyři průběžné skupinové úkoly: 1) Projekt výzkumu, 2) Výzkumný soubor, 3) Kódovací kniha a kódovací arch, 4) Vypočet shody mezi kodéry. Průběžné úkoly představují dílčí kroky nutné pro vypracování závěrečného úkolu. Tyto průběžné úkoly studenti vypracují ve skupinách. Studenti vytvoří 3 až 4 členné skupiny nejpozději v 2. týdnu výuky. V průběhu semestru složení skupin nelze měnit.

Předběžný projekt výzkumu (30. března)

Dokument, v rozsahu do 750 slov, popisuje základní parametry cvičné obsahové analýzy mediálních sdělení, na jejíž vypracování studenti pracují průběžně ve skupině. Projekt musí obsahovat formulaci tématu, výzkumného problému, cílů analýzy, krátké vymezení základních konceptů, formulaci výzkumné otázky a hypotéz odvozených z literatury. Musí také obsahovat časový plán realizace analýzy (ideálně ve formě Ganttova diagramu). Za úkol lze získat 21 bodů.

Výzkumný soubor (14. dubna)

Dokument zahrnující popis a odůvodnění způsobu konstrukce výzkumného souboru, včetně formulace kritérií pro zařazení jednotlivých sdělení do analýzy. K dokumentu je třeba přiložit složku se soubory, které budou předmětem analýzy. Za úkol lze získat 12 bodů.

Kódovací kniha a kódovací arch (12. května)

Kódovací kniha má formu strukturovaného seznamu všech sledovaných proměnných, jejich hodnot/kategorií a kódovacích instrukcí (operacionalizované definice proměnných a jejich hodnot). Vedle kódovací knihy je třeba odevzdat kódovací arch ve formátu Excel (*.xls, *.csv). Za úkol lze získat 12 bodů.

Výpočet shody mezi kodéry (12. května)

Dokument obsahující krátké odůvodnění volby koeficientu pro vyhodnocení shody mezi kodéry. K dokumentu je třeba přiložit výsledky výpočtu shody mezi kodéry pro každou sledovanou proměnnou (min. počet kódovaných sdělení je 10). Dosažené výsledky by měly být přinejmenším uspokojivé. Za úkol lze získat 9 bodů.

Mini-prezentace v hodině (19. a 26. března, 16. a 30. dubna, 28. května)

5 krát v semestru studenti prezentují kolegům výsledky jejich práce na řešení průběžných úkolů formou mini-prezentace. Prezentace nejsou hodnoceny body.

Zkrácená osnova kurzu

1. týden: Úvodní hodina: seznámení s obsahem kurzu
2. týden: Obsahová analýza: základní východiska, vymezení a aplikace
3. týden: Koncepční příprava obsahové analýzy. Konceptualizace výzkumného problému a výzkumný design.
4. týden: Volba sdělení a konstrukce výzkumného souboru
5. týden: Velký pátek (výuka odpadá)
6. týden: Analýza dat v obsahové analýze
7. týden: Operacionalizace proměnných a volba indikátorů
8. týden: Tvorba kódovací knihy, formulace kódovacích instrukcí
9. týden: Validita, spolehlivost a shoda mezi kodéry
10. týden: Pohled do aplikační sféry. Obsahová analýza v aplikovaném výzkumu.
11. týden: Samostatná práce v týmech: sběr dat
12. týden: Samostatná práce v týmech: sběr dat a analýza
13. týden: Týmové prezentace závěrečných úkolů

Osnova kurzu

1. týden (5. března): Úvodní hodina: seznámení s obsahem kurzu

2. týden (12. března): Obsahová analýza: východiska, základní vymezení a aplikace

- definice obsahové analýzy
- epistemologická východiska týkající se textů/obsahů
- typy obsahové analýzy
- možnosti použití a aplikace OA

Povinná literatura:

* Kapitola “Defining Content Analysis as a Social Science Tool” In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Conceptual foundation“, zejména podkapitola „Framework“, kapitola „Uses and Inferences“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

* Kapitoly „Analyzing Media Content“ a „Patterns in Media Content“ In Shoemaker, P. J., & Reese, S. D. (1996). *Mediating the message: Theories of influences on mass media content*. White Plains, N.Y: Longman.

3. týden (19. března): Konceptní příprava obsahové analýzy. Konceptualizace výzkumného problému a výzkumný design.

- konceptualizace výzkumného problému OA
- jednotlivé složky výzkumného designu OA
- možné typy designů OA

Povinná literatura:

* Kapitola „Designing content analysis“ in Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). *Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „The Logic of Content Analysis Design“ a podkapitoly „Designing an Analysis“ a „Writing a Research Proposal“ In Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Los Angeles: SAGE.

* Podkapitola „Hypotheses, Predictions, and Research Questions“ In Neuendorf, K. A. (2002). *The content analysis guidebook*. SAGE Publications.

* Macnamara, J. R. (2005). Media content analysis: its uses, benefits and best practice methodology. *Asia Pacific Public Relations Journal*, 6(1), 1–34.

4. týden (26. března): Volba sdělení a konstrukce výzkumného souboru

- jednotky analýzy a kritéria pro definování jednotek
- časový rámec analýzy
- census a vzorek
- pravděpodobnostní a nepravděpodobnostní výběr
- stratifikovaný výběr, konstruovaný týden
- zdroje mediálních obsahů pro analýzu

Povinná literatura:

* Kapitola „Sampling“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). *Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research*. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitoly „Unitizing“ a „Sampling“ In Krippendorff, K. (2013). *Content analysis: An introduction to its methodology*. Los Angeles: SAGE.

* Manganello, J, Franzini A, & Jordan, A. (2008). Sampling Television Programs for Content Analysis of Sex on TV: How Many Episodes are Enough? *The Journal of Sex Research*, 45(1), 9–16.

* Hester, J. B., & Dougall, E. (2007). The Efficiency of Constructed Week Sampling for Content Analysis of Online News. *Journalism & Mass Communication Quarterly*, 84(4), 811–824.

5. týden (2. dubna): Velký pátek (výuka odpadá)

6. týden (9. dubna): Analýza dat v obsahové analýze

- vztah mezi výzkumnou otázkou, hypotézou a technikou analýzy dat

- základní statistické techniky analýzy dat v OA: popisná analýza, sčítání frekvence, průměrné hodnoty, podíly
- analytické postupy pro nalézání vztahů mezi proměnnými

Povinná literatura:

* Kapitola „Data Analysis“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Results and Reporting“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Kapitola „Analytical/Representational Techniques“ In Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

7. týden (16. dubna): Operacionalizace proměnných a volba indikátorů

- operacionalizované definice, pravidla přiřazování čísel
- úrovně měření
- frekvence, významnost
- kategorizace, klasifikační systém
- klasifikace pomocí škály, sémantický diferenciál
- tvorba indexu

Povinná literatura:

* Kapitola „Measurement“ (zejména str. 60-70) a podkapitola „Concept Definitions and Category Construction“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Podkapitoly „Operationalization“ a „Index Construction in Content Analysis“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Podkapitola „Variables“ in Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

8. týden (23. dubna): Tvorba kódovací knihy, formulace kódovacích instrukcí

- kódovací kniha
- kódovací instrukce

Povinná literatura:

* Podkapitoly „Approaches to defining the semantics of data“ a „Records“ in Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.

Doporučená literatura:

* Ilustrace „Sample Codebook“ In Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Sparks, C. (2017). Journalistic Role Conception and Role Performance: Research Instruments and Data Sets for Hong Kong and Mainland China. Hong Kong Baptist University Library. <http://digital.lib.hkbu.edu.hk/JRP/>

9. týden (30. dubna): Validita, spolehlivost a shoda mezi kodéry

- validita a spolehlivost

- zdroje ohrožení a techniky zvyšování shody mezi kodéry;
- postupy, koeficienty a dostupné online nástroje pro posuzování shody mezi kodéry

Povinná literatura:

* Kapitola „Reliability“ In Riffe, D., Lacy, S., & Fico, F. (2014). Analyzing media messages: using quantitative content analysis in research. Routledge, Taylor & Francis Group.

Doporučená literatura:

* Kapitola „Reliability“ in Neuendorf, K. A. (2002). The content analysis guidebook. SAGE Publications.

* Andrew F. H., & Krippendorff, K. (2007). Answering the Call for a Standard Reliability Measure for Coding Data. Communication Methods and Measures, 1(1), 77–89.

10. týden (7. května): Pohled do aplikační sféry. Obsahová analýza v aplikovaném výzkumu.

Povinná literatura:

* Media Tenor. (2018). Analýza diskuzních pořadů a zpravodajsko-publicistických rozhovorů (rok 2018).

11. týden (14. května): Samostatná práce v týmech: sběr dat

12. týden (21. května): Samostatná práce v týmech: sběr a analýza dat

13. týden (28. května): Týmové prezentace závěrečných úkolů

- techniky prezentace výsledků OA
- grafy
- tabulace, kontingenční tabulky v OA

Povinná literatura:

* Podkapitoly „Tabulations“ a „Cross-Tabulations, associations, and correlations“ in Krippendorff, K. (2013). Content analysis: An introduction to its methodology. Los Angeles: SAGE.